

Mikä työvaihe on hiomaalaus?

Ammattilaisten laatimissa maalaustyöselityksissä käytetään eri käsittelyvaiheissa nimityksiä pohjustus, pohjamaalaus, hiomaalaus, välimaalaus ja valmiiksi maalaus, vaikka näissä eri työvaiheissa ei näyttäisikään olevan mitään olennaisia eroavaisuuksia. Eikö olisi selvempää kertoa vain kuinka moneen kertaan maalaus on suoritettava ja käyttää kaikista väliin tehtävistä maalauksista nimitystä välimaalaus?

Edellä mainittu kysymys on varsin ymmärrettävä. Monissa tapauksissa nimittäin hiomaalaus ja välimaalaus eivät nykyisin poikkea toisistaan millään tavalla. Saatetaan käyttää aivan samoja maaleja ja samaa levitystekniikkaa. Ainoa ero on oikeastaan maalausalustassa. Nimitystä hiomaalaus käytetään silloin, kun maalaus tehdään pohjustetulle ja silotetulle eli "spaklatulle" pinnalle. Välimaalausta taas käytetään silloin, jos pintamaalausta ei saada kerralla riittävän peittäväksi tai suojaavaksi maalikalvoksi. Asia ei toki ole nykyisinkään aivan näin yksinkertainen. Hiomaalauksen tarkoituksena on nimittäin aina ollut maalattavan pohjan tiivistäminen ja pienimpienkin naarmujen ja virheiden poistaminen. Nykyisin tähän tavoitteeseen päästään siten, että hiomaaliksi valitaan hyvin täyttävä ja helposti hiottava pohjamaali. Kun hiomaali sitten on kuivunut, voidaan pintaan tehdä vaikkapa ns. märkähionta veteen kastetulla vesihiomapaperilla. Nykyisin märkähiontakin korvataan kuitenkin usein koneellisesti tehtävällä kuivahionnalla.

Nykyaikainen hiomaalaus vaatii siis nykyaikaiset maalit ja hiomatarvikkeet. Mutta miten voimme menetellä silloin, jos haluamme suorittaa maalauskäsittelyt vanhaan malliin ja pyrimme käyttämään perinteisiä menetelmiä, jotka ovat olleet käytössä jopa vuosisatoja. Nämä menetelmät ovat osoittautuneet myös monessa mielessä turvallisemmiksi, taloudellisemmiksi ja ympäristöystävällisemmiksi valinnoiksi. Perinteinen silotetun pinnan "sliiptuupaus" eli hiomaalaus tulisi tehdä siten, että aluksi sivellään täysin kuivalle silotepinnalle runsas kerros ohennettua öljypitoista pohja-maalia ja välittömästi tämän jälkeen hangataan tuoretta maalipintaa suoraksi sahatulla "pimpskiven" eli hohkakiven palasella. Hionnan jälkeen tuore pinta tasataan vielä siveltimellä. Tämä perinteinen hiomaalaus "voittaa" uudemmat menetelmät ainakin kolmella perusteella. Ensinnäkin sillä saavutetaan erityisen hyvä tartunta, hiomaali ja siloteaine yhdistyvät toisiinsa huipputiiviiksi kokonaisuudeksi. Toiseksi, tästä työstä ei muodostu hiventäkään pölyä, joten se on tekijälle turvallista ja myös koko työympäristö säilyy pölyttömänä. ja kolmanneksi, materiaalihukka on lähes olematon. Kaikki hiottu materiaalihan jätetään osaksi maalipintaa, eikä sitä imuroida pois kaatopaikkajätteeksi. Täytyy tosin myöntää, että ei tämäkään työ heti kaikilta näin hienosti onnistu. Ennen hiomaalausta tehtävä silotus pitää nimittäin osata tehdä lastoilla siten, ettei pintaan jää syviä naarmuja tai paksuja silotuskantteja.

Hohkakivihiontaa voi käyttää menestyksellisesti myös vanhojen lakkamaalipintojen "gruntauksissa" eli pohjustuksissa. Menetelmä on periaatteessa sama kuin edellä kuvattu hiomaalaus, siis ensin maalin levitys, sitten tuoreen maalin Monta ja lopuksi vielä tasoitusvedot siveltimellä.

Jos siis haluat oppia suorittamaan maalaustyötkin "alkuperäismenetelmin" kannattaa ehkä harkita myös perinteistä hiomaalausta. Hyviä kohteita ovat esimerkiksi kaikki ovien ja ikkunoiden maalaustyöt. Hohkakiviä kannattaa kysellä koriste- ja entisöintitarvikkeisiin erikoistuneista liikkeistä. Kivien katkaisu onnistuu hyvin esimerkiksi rautasahalla. Katkaisu tehdään kivessä oleviin huokosiin nähden poikkisuuntaisesti. Hiomaalina ei kannata käyttää nopeasti kuivuvia alkydipohjamaaleja, vaan paras tulos saavutetaan perinteisillä öljymaaleilla.

J. Lainio
Maalarimestari